

Kemény István válogatott művei

Tematikus bibliográfia

„1972-ben és 1973-ban három munkám készült el kéziratban. Az első a magyarországi szegény népeességről. Ezt a munkámat elkészülte után szigorúan titkos anyagnak nyilvánították. Kéziratban terjedt, de publikálásáról szó sem lehetett. 1977-ben Párizsba költöztem, és 1978-ban ugyanabból az empirikus anyagból újragondolt tanulmányt írtam. Ezt a tanulmányt szamizdat formában Budapesten publikálták. Az 1972-ben készült tanulmány azonban azóta sem jelent meg. A második munka a magyarországi cigány népeességről szólt. Évekig tartó késleltetés után 1977-ben jelent meg az MTA Szociológiai Intézetének kiadásában, néhány száz példányban, 1976-os impresszummal. A magyarországi munkásokról szóló harmadik munka összefoglaló fejezete a *Szociológia* című folyóirat 1972-es nyitó számában jelent meg. Az egész munka a hetvenes években gépiratban terjedt, de nyomtatásban csak 1990-ben jelent meg, rövidített formában, a *Velük nevelkedett a gép* című kötetben más, munkásokról szóló tanulmányokkal együtt.” – Ezek a szavak 2002-ben, az ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Intézet kétnapos Mannheim-konferenciáján hangzottak el Kemény István szájából.¹

2002 óta több mint két évtized, a szerző halála óta pedig másfél évtizednél is hosszabb idő telt el. A munkásokról, a szegényekről és a cigányokról szóló könyv teljes szövegei azonban az 1970-es évek eleje óta – fél évszázada – alusszák örök álmukat, kéziratban. Jó helyen őrzik ugyan őket, a Blinken OSA Archivum szakavatott levéltárosai vigyáznak rájuk, rendezik őket, irányítják a nagy ritkán felbukkanó érdeklődőket a megfelelő fondokhoz és dobozokhoz; mégsem lehetünk nyugodtak ezzel az állapottal. Mintha valamilyen feladatot nem végeztünk volna el, ami a mi dolgunk lett volna. Olyan ez, mintha – példának okáért – természetesnek fogadnánk el, ha Erdei Ferencnek és Szabó Zoltánnak, a magyar társadalomtudomány klasszikusainak az írásait csak kézírattárak dobozaiból kiemelve, írógépen készült egyedi példányokon olvashatnánk. A rendszerváltás előtti kor, tetszik, nem tetszik, méltóbban bánt nagy elődeivel. Az 1971-ben elhunyt Erdei Ferenc és az 1984-ben

¹ Kemény István előadása 2002. november 21-én hangzott el *Magyarországi munkások – egy 1972-es kézirat tükrében* címmel.

elhunyt Szabó Zoltán alapműveit sorra kiadták még a múlt század hetvenes és nyolcvanas éveiben a nagy kiadók.²

Az itt következő összeállítás megpróbálja a társadalomtudományi szakmának és a könyvkiadásnak ezt a mulasztását valamennyire helyrehozni. Azt már nem tudjuk jóvátenni, hogy a szerző életében nem vehette kézbe kinyomtatva legfontosabb műveit, de összegyűjthetjük az írásait, és – akár jelenlegi, kéziratos formájukban – elektronikusan szabadon letölthető módon³ hozzáférhetővé tehetjük őket az olvasók számára. Reménykedhetünk abban, hogy a válogatott művek egyszer majd professzionális könyvkiadók gondozásában, megszerkesztve, könyvsorozat formájában, papíron és elektronikusan is napvilágot látnak.

Az alábbi válogatás Kemény István tudományos munkásságának legfontosabb írásait témakörökbe csoportosítva közli. Újdonságnak tekinthető, hogy a bibliográfiai adatok mellett a legtöbb tételhez csatoljuk az illető közlemény elektronikus elérési linkjét, ahonnan a könyv, a tanulmány, egyéb dokumentum teljes terjedelmében letölthető (kevésbé szerencsés esetben: nem letölthető, csak olvasható), közelebb hozva a művekhez az olvasót. Nem teljeskörűsége törekedtünk, kisebb írások kimaradhattak ebből a válogatásból, de a jelentős művek – főképp azok, amelyek korábban nem jelentek meg, vagy csak rövidített formában jelentek meg – reményeink szerint mind benne vannak ebben az összeállításban.

A korábban egyáltalán nem vagy elektronikus formában nem hozzáférhető írások digitalizálása – több mint kétezer oldalnyi szöveg beszkennelese – nagy munka volt. E munka oroszlánrészét a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Szociológiai Gyűjteménye, a Blinken OSA Archivum levéltára és a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára végezte el. Köszönettel tartozunk ezért *Kálmán Ritának*, a KSH Könyvtár főigazgatójának, *Kerékgyártó Ágnesnek*, a FSZEK Szociológiai Gyűjtemény vezetőjének és *Szilágyi Csabának*, a Blinken OSA Archivum vezetőjének, valamint az archivum munkatársainak: *Székely Ivánnak*, *Hegedűs Juditnak* és *Zsámboki Miklósnak*. Végül köszönettel tartozunk *Elbert Mártának*, aki a *Lábjegyzetben* című, Kemény Istvánról 1995-ben forgatott portréfilmjét a *youtube*-on hozzáférhetővé tette a szélesebb közönség számára is.

A szerk.

² Erdei Ferenc 1930-as években írott nagy műveit az Akadémiai Kiadó jelentette meg sorra a hetvenes években: *Parasztok* (1973), *Magyar város* (1974), *Magyar falu* (1974), *Magyar tanyák* (1976), *Futóhomok* (1977), *A magyar paraszttársadalom* (1980). Szabó Zoltántól *A tardi helyzet* és a *Cifra nyomorúság* pedig 1986-ban jelent meg, csaknem ötven évvel első megjelenése óta újra, az Akadémiai, a Kossuth és a Magvető Kiadó közös gondozásában.

³ Többnyire ingyenesen, néhány esetben képletes összegekért.

A) MUNKÁSOK

- A1 *A magyar munkásosztály.* Kézirat. Blinken Open Society Archivum, 1973, 1–593. o. HU OSA368-1-5:4/1 Kemény István: A magyar munkások [1 of 2]. 1–289. o. <https://catalog.archivum.org/catalog/nOdMVW34>
HU OSA368-1-5:4/2 Kemény István: A magyar munkások [2 of 2]. 290–593. o. <https://catalog.archivum.org/catalog/Kx81v76o>
(Csak olvasható, nem letölthető szöveg.)
- A2 *Velük nevelkedett a gép. Magyar munkások a hetvenes évek elején.* VITA Könyvkiadó, Budapest, 1990, 1–169. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/veluk-nevelkedett-a-gep>
- A3 *A Csepel Vas- és Fémművek munkásai* (társszerző: Kozák Gyula). Társadalomtudományi Intézet, Budapest, 1971, 1–190. o. <https://bea.fszek.hu/handle/20.500.14711/183896>
- A4 *Pest megye munkásai* (társszerző: Kozák Gyula). Társadalomtudományi Intézet, Budapest, 1971, 1–134. o. <https://bea.fszek.hu/handle/20.500.14711/183897>
- A5 *Restratification of the working class.* *New Hungarian Quarterly*, 1970, 11(38), 26–37. o. https://real-j.mtak.hu/12117/1/HungarianQuarterly_038_1970.pdf
- A6 *La chaîne dans une usine hongroise.* *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*, 1978, 24(novembre), 62–77. o. https://www.persee.fr/doc/arss_0335-5322_1978_num_24_1_2616

B) SZEGÉNYSÉG

- B1 *A szegénységről.* Fölszólalás a Magyar Tudományos Akadémián (1970). (Jelen kötetben közölve.)
- B2 *Az alacsony jövedelmű lakosság életkörülményei Magyarországon* (1972). (Jelen kötetben közölve.)
- B3 *A magyarországi szegénység* (1978). (Jelen kötetben közölve.)
- B4 *Poverty in Hungary.* *Social Science Information*, 1979, 18(2), 247–267. o. <https://doi.org/10.1177/053901847901800204>
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/053901847901800204>
- B5 *Kiegészítő információk Kemény István 1969. évi szegénységkutatásához.* A KSH kiadványa a KSH 1968. márciusi jövedelemfelméréséről, amelyből Kemény István és munkacsoportja az 1969. évi szegénységvizsgálat mintáját kiválasztotta. Éltető Ödön, Láng Györgyné, dr. Schnell Lászlóné, Surányi Bálint: *Jövedelmi színvonal – jövedelmi különbségek* (16 000 háztartásra kiterjedő, 1968. márciusi felmérés előzetes adatai). KSH, Budapest, 1969, 1–198. o.
Letölthető az alábbi linkről: https://www.kshkonyvtar.hu/uploads/kiadvanyaink/sajat/Kemeny_Istvan/I_1B_694_Jovedelmi_szinvonalt.pdf

C) ROMÁK

- C1 *Beszámoló a magyarországi cigányok helyzetével foglalkozó, 1971-ben végzett kutatásról* (A kutatást Kemény István vezette). MTA Szociológiai Kutató Intézet, Budapest, 1976, 1–291. o. <https://bea.fszek.hu/handle/20.500.14711/183898>
Ennek első tanulmánya: *A magyarországi cigányok helyzete* (1972).
(Jelen kötetben közölve.)
- C2 A budapesti cigányokról. *Budapest*, 1975, 13(5), 30–33. o. https://library.hungaricana.hu/hu/view/Budapest_1975/?pg=239&layout=s&query=kem%C3%A9ny%20istv%C3%A1n
- C3 *The Gypsy population in Hungary*. Kézirat. Blinken OSA Archivum, 1973, 1–204. o. HU OSA368-1-3:1/3
[1970–71-es kutatás: *The Gypsy Population in Hungary*] <https://catalog.archivum.org/catalog/KGe8VWX7> (Csak olvasható, nem letölthető szöveg.)
- C4 A magyarországi romákról (társszerző: Havas Gábor). *Szociológiai Szemle*, 1995, 5(3), 3–20. o. https://real-j.mtak.hu/5511/1/SzociologiaiSzemle_1995.pdf
- C5 The statistics of deprivation. The Roma in Hungary (társszerzők: Havas Gábor és Kertesi Gábor). *The Hungarian Quarterly*, 1995, 36(138), 67–80. o. https://real-j.mtak.hu/11983/1/HungarianQuarterly_138_1995.pdf
- C6 Cigánynak lenni (társszerző: Havas Gábor). In Andorka Rudolf, Kolosi Tamás, Vukovich György (szerk.): *Társadalmi riport, 1996*. TÁRKI–Századvég, Budapest, 352–380. o. <https://tarki.hu/sites/default/files/adatbank-h/kutjel/pdf/a894.pdf>
- C7 A romák és az iskola. *Educatio*, 1996, 5(1), 71–83. o. https://epa.oszk.hu/01500/01551/00076/pdf/EPA01551_educatio_1996_1_071-083.pdf
- C8 Válasz a Fundamentum folyóirat kérdésére: „Szükség van-e antidiszkriminációs törvényre?” *Fundamentum*, 1998, 2(3), 65–67. o. <https://epa.oszk.hu/02300/02334/00053/pdf/>
- C9 Tennivalók a cigányok/romák ügyében. In Glatz Ferenc és szerzőtársai: *A cigányok Magyarországon*. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1999, 229–256. o. https://real-eod.mtak.hu/19622/1/01_a_ciganyok_magyarorszagon.pdf
- C10 A teljes foglalkoztatottságtól a munkanélküliségig és a láthatatlan gazdaságig. A magyarországi cigányokról. *Kisebbségkutatás*, 2000, 9(4), 599–608. o. <https://epa.oszk.hu/00400/00462/00008/5.htm>
- C11 A nyelvcsereéről és a roma/cigány gyerekek nyelvi hátrányairól az iskolában. In Horváth Ágota, Landau Edit, Szalai Júlia (szerk.): *Cigánynak születni. Tanulmányok, dokumentumok*. Aktív Társadalom Alapítvány – Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2000, 313–330. o. <https://bea.fszek.hu/handle/20.500.14711/183900>
- C12 The structure of Hungarian Roma groups in light of linguistic changes. *Regio*, 2000, Special Issue, 105–116. o. https://www.epa.hu/00400/00476/00001/pdf/regio2000_eng.pdf
- C13 A romák és az iskola. *Beszélő*, 2001, 6(1), 62–68. o. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-romak-es-az-iskola>
- C14 *Cigány gyerekek az általános iskolában* (társszerzők: Havas Gábor és Liskó Ilona). Oktatókutató Intézet – Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2002, 1–225. o. <https://bea.fszek.hu/handle/20.500.14711/183899>
- C15 A 2003. évi cigányfelmérésről. Népesedési, nyelvhasználati és nemzetiségi adatok (társszerző: Janky Béla). *Beszélő*, 2003, 8(10), 64–76. o. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-2003-evi-cigany-felmeresrol>

- C16 A cigányok foglalkoztatottságáról és jövedelmi viszonyairól. A 2003. évi országos cigánykutatás alapján (társszerző: Janky Béla). *Esély*, 2003, 14(6), 58–72. o. https://www.esely.org/kiadvanyok/2003_6/KEMENY.pdf
- C17 Válság után. Szegények, munkanélküliek, cigányok, versenyképtelenek. *Esély*, 2003, 14(2), 66–74. o. https://www.esely.org/kiadvanyok/2003_2/KEMENY.pdf
- C18 Települési és lakásvizonyok (társszerző: Janky Béla). *Beszélő*, 2004, 9(4), 96–111. o. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/telepulesi-es-lakasviszonyok>
- C19 Késésben és lemaradóban: A cigányok és az iskola 2003-ban (társszerző: Janky Béla). *Beszélő*, 2004, 9(9), 70–78. o. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/kesesben-es-lemaradoban>
- C20 A magyarországi cigányság, 1971–2003 (társszerzők: Janky Béla és Lengyel Gabriella). Gondolat Kiadó – MTA Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2004, 1–191. o. https://kisebbségkutato.tk.hu/uploads/files/olvasoszoba/intezetikiadvanyok/A_magyarorszag_i_cigany_sag.pdf
- C21 *Roma of Hungary*. Edited by István Kemény. Social Science Monographs. Boulder (Colorado). Distributed by Columbia University Press, New York, 2005, 1–375. o. https://kisebbségkutato.tk.hu/uploads/files/olvasoszoba/intezetikiadvanyok/Roma_of_hungary.pdf
- C22 Kemény István 1971., 1993. és a 2003. évi országosan reprezentatív romafelméréseinek adatbázisai a hozzájuk tartozó dokumentációval együtt hozzáférhetők az ELTE KRTK Adatbankjában: <https://adatbank.krtk.elte.hu/> (az adatbázisok adatkérő lap benyújtásával megjelölt kutatási célra elkérhetők szerveren vagy adatkiadással).
- C23 Kemény István 1971. évi országosan reprezentatív cigányfelmérésének teljes interjúanyaga – összesen 266 interjú – és 11 esettanulmány a Blinken OSA Archivum levéltárában gépelt formában kutatási célra hozzáférhető.
A levéltár online elérhető tartalomjegyzéke tartalmazza az *interjúalanyok* fontosabb demográfiai és társadalmi jellemzőit és az interjú készítőjének nevét.
OSA levéltári források:
HU OSA369-1-1:1/1-50; HU OSA369-1-1:2/1-50; HU OSA369-1-1:3/1-50; HU OSA369-1-1:4/1-50; HU OSA369-1-1:5/1-27; HU OSA369-1-1:6/1-50; HU OSA369-1-7:6/1-13. [Ezekre a forrásokra az archívum munkatársa, Zádori Zsuzsa hívta fel a figyelmemet. – A szerk.]
Fontos kiegészítő információkat tartalmaz még Havas Gábor *A Kemény István vezette 1971-es országosan reprezentatív cigányvizsgálat keretében készült interjúk* című írása: https://www.socio.hu/uploads/files/2016_2/kemeny_gyujt.pdf

D) TÁRSADALMI MOBILITÁS

- D1 Társadalmi rétegződés Magyarországon. 15 000 háztartás 1963. évi adatai (társzerzők: Ferge Zsuzsa és Láng Éva). *Statisztikai Időszaki Közlemények*, 90. KSH, Budapest, 1966, 1–420. o. A kiadvány az alábbi linkekről letölthető: https://www.kshkonyvtar.hu/uploads/kiadvanyaink/sajat/Kemeny_Istvan/I_001_B_0113_090_Tarsadalmi_retegzodes_Magyarorszag.pdf
Csak a mellékletláblázatok és a függelék (a tartalomjegyzék a teljes kiadvány elején található): https://www.kshkonyvtar.hu/uploads/kiadvanyaink/sajat/Kemeny_Istvan/I_1B_788_Tarsadalmi_retegzodes_Magyarorszag.pdf
A főszöveg angol változatban is megjelent: *Social stratification in Hungary (A survey of 15 000 households carried out in 1963)*.
- D2 *A mobilitás társadalmi összefüggései* (1967). (Jelen kötetben közölve.)

E) ZSIDÓSÁG

- E1 *Zsidóság a magyar nemzetépítésben a numerus clausus előtt és azután* (társszerző: Karády Viktor). Múlt és Jövő Könyvkiadó, Budapest, 2023, 1–243. o. <https://www.szaktars.hu/multesjovo/view/karady-viktor-kemeny-istvan-zsidosag-a-magyar-nemzetepitesben-a-numerus-clausus-elott-es-azutan-2023/?pg=0&layout=s>
A könyv teljes szöveggel elérhető a fenti linken a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárba szülő, kölcsönzésre jogosító olvasójeggyel, a távoli elérést biztosító proxybeállítás után. Proxy beállításához segítség a könyvtár weblapján: <https://fszek.hu/onlibrary/onlibrary-proxybeallitas>
- E2 *Les juifs dans la structure des classes en Hongrie. Essai sur les antécédents historiques des crises d'antisémitisme du XXème siècle* (társszerző: Karády Viktor). *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*, 1978, 22(juin), 25–59. o. https://www.persee.fr/doc/arss_0335-5322_1978_num_22_1_2599
- E3 *Antisémitisme universitaire et concurrence de classe. La loi du numerus clausus en Hongrie entre les deux guerres* (társszerző: Karády Viktor). *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*, 1980, 34(septembre), 67–96. o. https://www.persee.fr/doc/arss_0335-5322_1980_num_34_1_2091

F) INFORMÁLIS GAZDASÁG

- F1 *A nem regisztrált gazdaság Magyarországon (1980)*. In Kemény István: *Szociológiai írások*. Replika Könyvek, Szeged, 1992, 219–244. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/szociologiai-irasok>
- F2 *A második gazdaság Magyarországon (1983)*. In Kemény István: *Szociológiai írások*. Replika Könyvek, Szeged, 1992, 245–252. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/szociologiai-irasok>
- F3 *The unregistered economy in Hungary*. *Soviet Studies*, 1982, 54(3), 349–366. o.
<https://www.jstor.org/stable/151049>

G) ÖSSZEGYÜJTÖTT SZOCIOLÓGIAI ÍRÁSOK

- G1 *Velük nevelkedett a gép*. VITA Könyvkiadó, Budapest, 1990, 1–169. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/veluk-nevelkedett-a-gep>
- G2 *Közelről s távolból*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991, 1–189. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/kozelrol-s-tavolbol>
- G3 *Szociológiai írások*. Replika Könyvek, Szeged, 1992, 1–301. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/szociologiai-irasok>
- G4 *Előadások a magyar társadalomfejlődés szociológiájáról*. Belvedere Könyvkiadó, Szeged, 2010, 1–199. o. <https://acta.bibl.u-szeged.hu/68112/>

H) POLITIKAI ÍRÁSOK

- H1 Felszólalás a Petőfi Kör pedagógusvitáján (1956). In *A Petőfi Kör vitái hiteles jegyzőkönyvek alapján*. VI. *Pedagógusvita*. Összeállította: Hegedűs B. András és Rainer M. János. Múzsák – 1956-os Intézet, Budapest, 1992, 55–63. o. <https://mek.oszk.hu/12000/12099/12099.pdf>
- H2 Kompromisszum egység nélkül (1978). In Kemény István: *Szociológiai írások*. Replika Könyvek, Szeged, 1992, 201–218. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/szociologiai-irasok>
- H3 Bibó István emlékezete (1979). In Kemény István: *Közelről s távolból*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991, 21–30. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/kozelrol-s-tavolbol>
- H4 Ouvriers polonais et ouvriers hongrois. *Esprit*, 1982, 63(3), 124–139. o.
<https://www.jstor.org/stable/24268608>
- H5 Magyar munkástanácsok 1956-ban (1986). In Kemény István: *Közelről s távolból*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991, 69–81. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/kozelrol-s-tavolbol>
- H6 Sós Aladár. Bevezető tanulmány. In Sós Aladár: *Szabadság és gazdaság. Válogatott írások*. Göncöl Kiadó, Budapest, 1991, 7–21. o. <https://bea.fszek.hu/handle/20.500.14711/183901>
- H7 A központosított gazdaság és a civil társadalom (1986). In Kemény István: *Közelről s távolból*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991, 106–130. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/kozelrol-s-tavolbol>
- H8 Polgárosodás polgárjogok nélkül (1986). In Kemény István: *Közelről s távolból*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991, 131–146. o.
Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/kozelrol-s-tavolbol>
- H9 Az átalakulás társadalmi költségei. *Szociológiai Szemle*, 1993, 3(1), 5–14. o. https://epa.oszk.hu/05000/05067/00006/pdf/EPA05067_szocszemle_1993_01_005-014.pdf
- H10 ...és a 49 méteres rövidhullámon. *Kemény István jegyzetei a Szabad Európa Rádióban, 1980–1990*. Válogatta és szerkesztette: Dávid János, Havas Gábor, Köllő János, Passuth Krisztina és Varga Júlia. Osiris Könyvkiadó, Budapest, 2010, 1–448. o. <https://www.szaktars.hu/osiris/view/david-janos-havas-gabor-kollo-janos-passuth-krisztina-varga-julia-szerk-es-a-49-meteres-rovidhullamon-kemeny-istvan-jegyzetei-a-szabad-europa-radioban-1980-1990-2010/?pg=0&layout=s>
A könyv teljes szöveggel elérhető a fenti linken a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárba szülő, kölcsönzésre jogosító olvasójeggyel, a távoli elérést biztosító proxybeállítás után. Proxy beállításához segítség a könyvtár weblapján: <https://fszek.hu/onlibrary/onlibrary-proxybeallitas>

I) ÉLETÚTINTERJÚK

- I1 Megfelezett élet. Csizmadia Ervin beszélgetése Kemény István szociológussal (1990). In Kemény István: *Közletről s távolból*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991, 179–189. o. Elektronikus változatban megvásárolható: <https://dibook.hu/konyv/kozelrol-s-tavolbol>
- I2 Batár Attila és Kemény István 1990-es beszélgetése.
Első rész: *Holmi*, 2010, 22(2), 143–175. o. <https://www.holmi.org/2010/02/batar-attila-es-kemeny-istvan-1990-es-beszelgetese-i>
Második rész: *Holmi*, 2010, 22(3), 354–386. o. <https://www.holmi.org/2010/03/batar-attila-es-kemeny-istvan-1990-es-beszelgetese-ii>
- I3 *Lábjegyzetben. Portréfilm Kemény Istvánról* (1995). 51 perc. Készítették: Elbert Márta, Révész Márta és Ruskó Sándor. Fekete Doboz Alapítvány. <https://www.youtube.com/watch?v=HT96MXzMh0A>
- I4 Kemény István életútinterjú. Készítette: Szabari Vera 2007. november 15. és december 3. között. *Szociológiai Szemle*, 2008, 18(2), 3–21. o. https://szociologia.hu/dynamic/SzocSzemle_2008_2_003_021_SzabariV.pdf

J) EMLÉKEZÉSEK KEMÉNY ISTVÁNÉRŐL

- J1 Kemény István, 1925–2008. Havas Gábor búcsúztató beszéde. Elhangzott 2008. április 26-án a Békásmegyeri temetőben. *Beszélő*, 2008, 13(5). <http://beszelo.c3.hu/cikkek/kemeny-istvan-1925%E2%80%932008>
- J2 „Szegény az, aki nem tud úgy élni, mint mások.” Kemény István (1925–2008). Köllő János emlékezése. *Holmi*, 2008, 20(5), 705–707. o. <https://www.holmi.org/pdf/holmi2008-05.pdf>
- J3 *Újragondolt szegénység. Konferencia Kemény István emlékére*. Blinken OSA Archivum, Budapest, 2016. szeptember 27–28.
A konferencia programja: https://galeriacentralis.archivum.org/storage/uploads/32f46bb6-9ede-4a43-9293-7087ab7e30ee/Ujragondolt-szegenyseg_szept27-28._OSA_Program.pdf
A konferencia előadásai és pódiumbeszélgetései videón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLW16VxGg82nUKiQ2H1N0hZY0VX1LjGce2>
A konferencián elhangzott előadások egy része megjelent a *Replika* folyóirat 2017. évi 4(104) számának 7–120. oldalán. https://real-j.mtak.hu/16743/3/EPA03109_replika_104.pdf
- J4 Törzsök Erika: Kemény-iskola az öngyilkos tudatlanság ellen. *Népszava*, 2017. január 7. https://nepszava.hu/1116894_kemeny-iskola-az-ongyilkos-tudatlansag-ellen
- J5 *Kemény István 100. Konferencia Kemény István születésének 100. évfordulójára*. Városháza, Budapest, 2025. november 19.
A konferencia programja: <https://www.hajnalkor.com/post/kem%C3%A9ny-100-konferencia>
A konferencia előadásai videón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLwBsjCxtERuO9AD-OqLUl0UTxNcUjKWke>
A konferencia prezentációi pdf vagy pptx formátumban: <https://bea.fszek.hu/collections/f5998839-aa8c-411d-afdb-12ee5251834d>
A konferenciáról készült fotók: <https://bea.fszek.hu/items/fa03edc9-db5d-49b7-9773-e9b0b0384cce>